

Program doradztwa zawodowego
dla klas VII–VIII roku szkolnym 2021/2022

- I. Podstawa prawna
- II. Cel ogólny doradztwa zawodowego
- III. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów
- IV. Doradztwo zawodowe na odległość.**
- V. Warunki i sposoby realizacji programu
- VI. Tematyka zajęć dla uczniów klasy VII i VIII
- VII. . Metody i formy pracy.0
- VIII. Ewaluacja programu
- IX. . Przewidywane efekty

I Podstawa prawna:

- ✓ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, (Dz.U. 2017 poz. 59).
- ✓ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, (Dz.U. 2017 poz. 60).
- ✓ Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017 poz. 1591).
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199).
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych, (Dz. U. z 2017 r., poz. 1647).

- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r (Dz. U. poz.325). w sprawie doradztwa zawodowego na podstawie art. 26a. ust 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290, 1669 i 2245).

II. Cel ogólny doradztwa zawodowego

- ✓ przygotowanie uczniów do trafnego wyboru zawodu i dalszej drogi kształcenia

III. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- ✓ określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- ✓ rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- ✓ dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- ✓ rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- ✓ rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- ✓ określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- ✓ określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- ✓ wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- ✓ porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- ✓ wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- ✓ uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- ✓ analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- ✓ wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- ✓ dokonuje autoprezentacji;
- ✓ charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- ✓ analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- ✓ analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- ✓ charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- ✓ określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- ✓ dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- ✓ określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- ✓ identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- ✓ planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

IV. Doradztwo zawodowe na odległość

Trudna sytuacja i doświadczenia z pandemią wskazują na docenienie doradztwa zawodowego na odległość. O ile do niedawna był wybór formy kontaktu, o tyle w każdej chwili doradztwo na odległość może stać się koniecznością.

Narzędzia do komunikowania się z uczniami na odległość:

a) indywidualnie:

- ✓ rozmowy z wykorzystaniem program do komunikacji zdalnej: Microsoft Teams,
- ✓ spotkania na Skypie,
- ✓ rozmowy, wymiana informacji na czacie,
- ✓ kontaktu na Messengerze, WhatsApp-ie,
- ✓ odsyłania do zasobów internetowych (strony www, filmiki, materiały z zakresu doradztwa zawodowego).

b) grupowo:

- ✓ zajęcia z wykorzystaniem program do komunikacji zdalnej: Microsoft Teams,
- ✓ spotkania na Skypie,
- ✓ rozmowy, wymiana informacji z grupą na czacie,
- ✓ kontakt z grupą na Messengerze,
- ✓ nagrania nauczyciela, webinarium,

- ✓ odsyłania do zasobów Internetu: filmików, stron www, zasobów informacji zawodowej,
- ✓ udostępnianie informacji, materiałów na stronie szkoły w zakładce doradztwo zawodowe.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Działania związane z doradztwem zawodowym są planowane w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ) i realizowane przez całą kadrę pedagogiczną pod kierunkiem doradcy zawodowego.

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- ✓ podczas zajęć grupowych wynikających z ramowych planów nauczania z zakresu doradztwa zawodowego które są prowadzone przez doradcę zawodowego,
- ✓ podczas: zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- ✓ wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego, pedagoga, psychologa, wychowawców.
- ✓ podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. projekty edukacyjne „Zawody naszych bliskich”, : Kino na temat”, spotkaniach z przedstawicielami różnych zawodów, warsztatach, prelekcjach, sztuce samoobrony Kravmaga) lub poza nią (np. udział w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy, instytucjach samorządowych, szkołach ponadpodstawowych,).

Dzięki tym wizytom uczniowie

- ✓ mają możliwość bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami zawodów/specjalności, a dzięki temu stają się otwarci i zorientowani na rynek pracy oraz pracodawców oraz mogą odnieść wymagania danego zawodu do swoich potrzeb i możliwości.

W realizację programu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkoły podstawowej włączeni są :

- ✓ dyrektor,
- ✓ nauczyciele i wychowawcy
- ✓ rodzice,
- ✓ pielęgniarka szkolna,
- ✓ przedstawiciele instytucji oświatowych zajmujących się doradztwem zawodowym m.in. specjaliści z poradni psychologiczno-pedagogicznych,

- ✓ organ prowadzący szkołę,
- ✓ otoczenie społeczno-gospodarcze szkół, przez które należy rozumieć pracodawców/przedsiębiorców, organizacje pracodawców, instytucje edukacyjne i instytucje działające rynku pracy -PUP w Polkowicach.
- ✓ specjalne strefy ekonomiczne.

Szczególną uwagę na tym etapie edukacyjnym należy zwrócić na współpracę z rodzicami w zakresie wspomagania ucznia w podejmowaniu właściwych decyzji edukacyjno-zawodowych. Możliwe jest osiągnięcie tego celu dzięki włączaniu rodziców w działania szkoły poprzez angażowanie ich do różnych form działań doradczych:

- ✓ organizacji wizyt w zakładach pracy,
- ✓ spotkań z rodzicem opowiadających o danym zawodzie/ścieżce kariery zawodowej,
- ✓ angażowaniu rodziców w tworzenie portfolio przez ucznia.

Jednym z ważnych elementów realizacji programu jest także możliwość indywidualnego kontaktu uczniów i rodziców z doradcą zawodowym, specjalistami wspomagającymi proces podejmowania decyzji (psycholog, pedagog). W kontaktach tych powinny zostać uwzględnione także aspekty środowiskowe, rodzinne, socjalne, zdrowotne, kulturowe.

V. Tematyka zajęć

Klasa VIII

1. Autodiagnoza własnych możliwości i predyspozycji.
2. Etapy projektowania kariery zawodowej – jak przygotować się do rekrutacji do szkół ponadpodstawowych?
3. Pułapki na drodze podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.
4. Jak zostać fachowcem, czyli o roli kwalifikacji i kompetencji w profilu zawodowym.
5. Gdzie warto szukać pomocy w podejmowaniu decyzji o wyborze szkoły i zawodu.
6. Co może wzmocnić moje szanse na rynku pracy? Ocena własnych mocnych i słabych stron.
7. Jak Cię widzą, tak...Cię zatrudnią – o pułapkach autoprezentacji.
8. Kogo potrzebuje współczesny rynek. Zawody przyszłości - prezentacja.
9. Mam szansę na sukces! O umiejętnościach sprzyjających realizacji planów i aspiracji (plan rozwoju osobistego).
10. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej.

Klasa VII

1. Moje zasoby i ograniczenia, czyli szczęściu warto sprzyjać.
2. Jak zaplanować przyszłość edukacyjno-zawodową?
3. Zawód, który do mnie pasuje.
4. 7 nawyków skutecznego nastolatka.
5. Dobry plan drogą do sukcesu.
6. Radzenie sobie w sytuacjach trudnych
7. Współczesny rynek pracy i Ja na obecnym rynku pracy .
8. Kogo potrzebuje współczesny rynek. Zawody przyszłości - prezentacja.
9. Motywacja - rola wewnętrznych i zewnętrznych czynników motywacyjnych w procesie podejmowania decyzji.
10. Co warto brać pod uwagę wybierając kolejne etapy kształcenia?

VI. Metody i formy pracy wykorzystywane na zajęciach doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII:

– metody aktywizujące :

- ✓ Burza mózgów, dyskusja,
- ✓ Metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy),
- ✓ Metody audiowizualne
- ✓ filmy edukacyjne,
- ✓ programy multimedialne,
- ✓ [Nowoczesne Doradztwo Zawodowe w Szkole Podstawowej \(doradztwoszkolne.pl\)](http://doradztwoszkolne.pl) – korzystanie z zasobów.
- ✓ Mapa karier.
- ✓ Korzystanie w bezpłatnego e-DYŻURU Oświatowego,
- ✓ Prezentacje multimedialne,
- ✓ Treningi umiejętności społecznych,
- ✓ pogadanki, wywiady, gry i zabawy.

Formy pracy:

- ✓ zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określaniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową,

- ✓ zajęcia warsztatowe doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania,
- ✓ zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny).
- ✓ praca indywidualna i zróżnicowana.

Prowadzona będzie również obserwacja oraz diagnoza zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole oraz organizacja spotkań z przedstawicielami różnych zawodów w tym rodziców wykonujących ciekawe zawody.

VII. Ewaluacja programu

Ewaluacja realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego monitorowana będzie t na bieżąco na podstawie rozmów z uczniami (autoanaliza, informacja zwrotna), rodzicami, wychowawcami klas, pedagogiem szkolnym oraz dokumentacji szkolnej. Ewaluacja odnosi się do wszystkich rodzajów działań z uczniami: udzielanej informacji, rozmów z uczniami, pracy grupowej.

Technikami analizy jakościowej programu będzie:

- ✓ analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć),
- ✓ analiza wytworów uczniów, testów osobowości, kwestionariusza inteligencji wielorakich,
- ✓ metaplan,
- ✓ obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji, zachowań uczniów,
- ✓ wywiad fokusowy – moderowane (parafrazowane, powtarzane pytania, zaproszenia do wypowiedzi) dyskusje z zebraną w jednym miejscu grupą (grupa uczniów lub rodziców lub nauczycieli)
- ✓ narzędzia diagnostyczne umożliwiające badanie predyspozycji oraz zainteresowań zawodowych: Kwestionariusz inteligencji wielorakich, Labirynt zawodów, Vademecum Talentu, mapa karier.

VIII. Przewidywane efekty

Wdrożony Program pomoże uczniom:

- ✓ w świadomym planowaniu swojej ścieżki edukacyjnej oraz kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej,
- ✓ poznać swoje zainteresowania, predyspozycje, mocne i słabe strony oraz ich znaczenie w wyborze zawodu,

- ✓ zrozumieć jak ważne dla własnego rozwoju teraźniejszego i przyszłego jest ciągłe kształcenie i doskonalenie,
- ✓ poznać źródła stresu i sposoby radzenia sobie w sytuacja trudnych,
- ✓ poznać podstawowe podziały zawodów oraz wymagania, środowisko pracy, czynności, przeciwwskazania zdrowotne interesujących go zawodów,
- ✓ poznać źródła informacji o ofertach szkół ponadpodstawowych oraz zasady rekrutacji,
- ✓ zrozumieć problem bezrobocia, nauczyć się pisania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny),
- ✓ ponadto program ten włączy rodziców do aktywnego wspierania swoich dzieci w proces wyboru i planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej,
- ✓ nauczycielom pomoże w realizacji tematów z zakresu problematyki wyboru zawodu i możliwości kształcenia w ramach lekcji przedmiotowych.

Opracowała: Marzena Nowak